

Kompanijski policisti streljajo na stavkarje; pet mrtvih.

DRŽAVNI POLICISTI STRELJALI NA STAVKUJOČE PREMAGARJE, KI SO SE Približevali COLUMBINE PREMAGOVNIKU. — POLEG MRTVIH JE TU DI VEČJE ŠTEVILO RANJENIH.

Denver, Colo. — Guverner W. H. Adams je proglasil v severnem delu države Colorado, kjer so premogarski revirji, obsešno stanje.

V ponedeljek so se stavkujoči premogariji, člani I. W. W., okrog 500 po številu, približevali Columbine premogovniku, kjer delajo stavkokaži. Kompanijski policisti so jih sprejeli s strelji in smrtno zadetih je padlo po tleh 5 premogarjev in večje število je bilo ranjenih, med slednjimi tudi ena ženska. Uradniki Rocky Mountain Fuel kompanije so izdali svarilo, da bodo streljali na stavkarje, če bodo skušali izvršiti kakršnekoli napade na prostorih omenjene kompanije. Začeli so pa nanje streljati, že ko so se približevali premogovniku. Ko so padle prve žrtve, so se premogariji razšli. Med ranjenimi je eden smrtno poškodovan in več je težko ranjenih.

Columbine premogovnik se nahaja 30 milj severno od Denverja. Tukaj se je z delom nadaljevalo, ko je bila stavka napovedana in še kar naprej obratujejo s stavkokaži. Kompanijski uradniki so minuli teden oborožili svojo stražo s strojnimi puškami. Istočasno so obvestili guvernerja Adamsa, da bodo njihovi policisti streljali na vsakega, ki bi stopil na zemljo, katera je last kompanije.

Washington, D. C. — American Federation of Labor je izdala apel na vse svoje lokalne unije, katerih je nad 30.000 v Zedinjenih državah in Kanadi, naj po svoji moči prispevajo k skladu za premogarje in družine v Pennsylvaniji, Ohio in West Virginiji, ker trpijo pomanjkanje. Še huje pa bo, ko bo nastopila ostrejša zima. Neverjetno je, kar so že ti ljudje hudega prestali. Ne samo moški, marveč tudi njih žene in otroci. A vendar vztrajajo, ker vedo, da če popusti, jih bodo premogarski baroni zaslužili. Zato pa, če kedar, zdaj so potrebni podpore. Ne le denarne podpore, temveč vsakovrstnih potrebščin, kakršne se potrebujejo pri hiši, pa tudi obleke. Vse je dobrodošlo. Če bodo premogariji podlegli v tem boju, ne bo udrarec le zanje občutljiv, temveč za ves organizirani delavski svet v Zed. drž.

POZOR ROJAKI

v Chicago, Ill. Kdor želi na mednarodno turistično razstavo v petek zvečer, 25. t. m., ko bo jugoslovanski dan, naj to naznani takoj v našem uradništvu, da se preskrbijo vstopnice po znižani ceni, to je po 30c. Za posamezne osebe so tiketi po 50c.

BANKA V FLORIDI ZAPRTA

West Palm Beach, Fla. — Northwood Bank & Trust kompanija je prenehala s poslovanjem in izročila knjige državnemu bančnemu pregledniku.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

POLITIČNI GLASOVI.

Večina republikancev še vedno za Coolidgea. — Zlasti Wall street se poteguje za Cal-a. — Republikanci se bojijo, da ne bi izgubili države New York.

Washington, D. C. — Republikanci se zopet pripravljajo na veliko kampanjo za nominacijo predsednika Coolidgea. Ako ne bo predsednik takoj prepričan tega gibanja, bo drugi mesec kampanja v polnem teku. Da bo Coolidge vztrajala pri svojem: "I do not choose to run", je skoro gotovo. Republikanci, to je Coolidgeovi pristaši in tisti, ki so najbližje Wall streetu, ne vidijo v mozh, katere se sedaj predlaga za nominacijo od drugih skupin, kar je pri Coolidgeu in mislijo, da ni nobenega, ki bi mogel Coolidgea nadomestiti. Zato pa kar verjeti nečemo, da bi se Coolidge ne dal pregovoriti, da ne bi obljubil, da sprejme nominacijo.

Znano je, da je Wall street za gibanjem, ki je za Coolidgea. Če Coolidge ne bo odločno vstavljal tega gibanja, bo nastalo zopet veliko pretrkanje od strani nasprotnikov Coolidgea z njegovimi pristaši. Kot glavno orožje bodo imeli nasprotniki tretji termin. Wall street je tudi mnenja, da je vzrok, ker se po deželi slabo dela, v prvi vrsti politična negotovost, ali boljše, negotovost politične bodočnosti. Trdijo, da bi ničesar ne moglo bolj utrditi in izboljšati položaj trgovine, to je, da bi se boljše delalo po raznih velikih industrijah, kakor to, če bi se Coolidge ne branil kandidature.

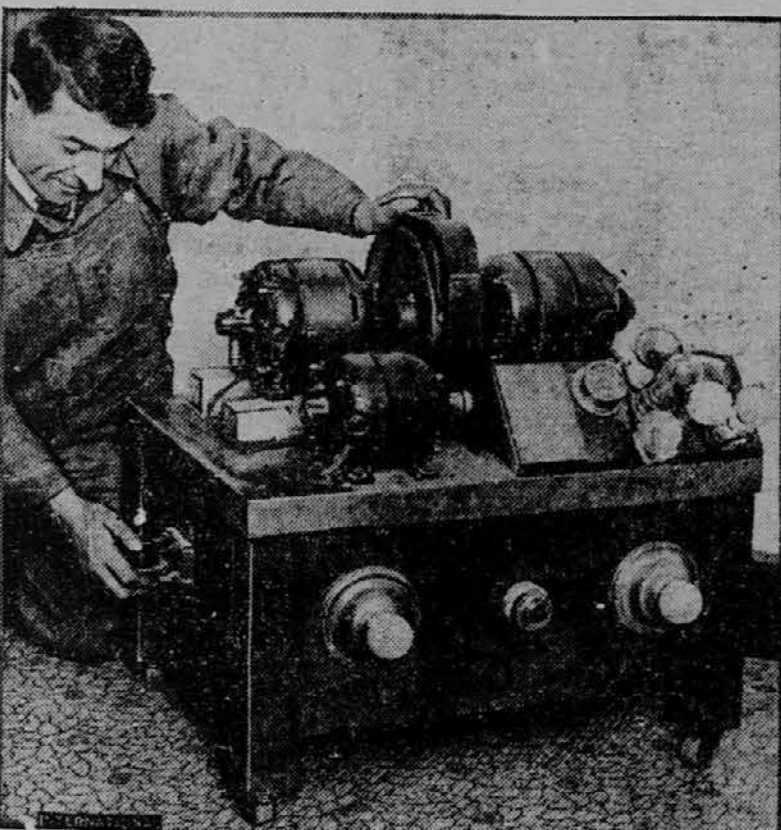
Republikancem je veliko na tem, da bi si prisvojili državo New York. Oni vedo, kaj bi to zanje pomenilo, ker v tej državi imajo hudega nasprotnika, na katerega morajo računati. Ta je guverner Al Smith. Da bo Smith nominiran na demokratski konvenciji je gotovo. Tudi demokrati, ki so za prohibicijo, so prišli do spoznanja, da je Smith edini demokrat, na katerega lahko računajo, da bo dobil podporo, ne le od demokratov, temveč tudi iz vrst republikancev. Zato so izjavili, da bodo podpirali Smitha.

BANDITI ODPELJALI BLAGAJNO.

Chicago, Ill. — Pri Studebaker Auto Sales kompaniji niso prav nič na dobičku, ker so si omislili za njihov urad blagajno, ki je varna pred svedroci. Prišli so ponoči tatovi, ker niso mogli blagajne odpreti, so jo naložili na truck in neznanokam odpeljali. Blagajna je bila težka 800 funtov, v njej je bilo \$26.000 gotovine.

NE ČAKAJ, da pride kdo po naročnino v hišo; ako ti je potekla naročnina, pošlji jo sam čimprej moreš na upravo lista.

IZUMITELJ LAVIGNE IN NJEGOV IZUM.



Slika nam predstavlja izumitelja Henry W. Lavigne iz Worcester, Mass., z njegovim izumom — motorjem, ki obeta, da bo važnega pomena pri avtomobilski in aeroplanski industriji. V kratkem se bodo vršili tozadevni poskusi z avtomobilom, ki bo opremljen z novim strojem.

ROMUNIJA OSTANE KRALJESTVO.

Ministrski predsednik Bratiano je izjavil, da regencija drži in ne misli proklamirati republike. — Nobenega sporazuma s princem Karlom.

Bukarešt, Romunija. — Romunski ministrski predsednik Bratiano je bil tri tedne v postelji in se zdravi za influenco. Po boleznih je sprejel časniške poročevalce, katerim je povedal marsikaj zanimivega. Regencija ostane kakor je, tako je dejal. Da bi proglasil republiko, nato ni misliti. Rekli je tudi, da ne misli nato, da bi se dosegel sporazum s Karlom. Princ se je odpovedal prestolu in to drži.

Liberalna stranka, tako je dejal Bratiano, je dokazala že večkrat, da romunska dežela ne more drugače napredovati in se razvijati, kakor v okvirju monarhije.

Ko so poročevalci vprašali premierja, če misli, da se bo regencija držala tako kakor je, skozi dobo dvanajstih let, to je, ko bo mladi kralj Mihael star osemnajst let in sedel na prestol, je odgovoril — da. Bratiano je mnenja, da ni nobene sile, ki bi mogla prevreči regencijo. Rekli je tudi, da je kralj Ferdinand na smrtni postelji izrazil željo, da bi on (Bratiano) ostal na krmilu vlade, ker v njegovih rokah bo bolj varno, kakor v kakšnih drugih.

Na vprašanje, če bo dovolil princu Karlu vrniti se v domovino, bodisi kot član regencije ali kot kralj, če bi tako romunsko ljudstvo zahtevalo, je rekli, da ne on in tudi ne kakšna druga oseba ne more storiti nekaj, kar se v ustavi prepoveduje.

UPORNIŠKO GIBANJE V LITVI.

Krvavi spopadi med vojaki in uporniki. — V glavnem mestu so ječe polne revolucionarnarjev. — Odkrita zarota proti Pilsudskiju.

Berlin, Nemčija. — V Litvi blizu poljske meje so se spopadli vojaki z uporniki, med spopadom je padlo precejšnje število mož na obeh straneh. Vstaši so nameravali pobegniti po boju čez mejo na Poljsko. Bili so močno oboroženi, a vendar so jih vojaki pognali nazaj.

Revolucionarno gibanje proti Valdemarasevemu diktatorstvu se širi. Ječe v Kovno, ki je glavno mesto Litve, so vse polne upornikov in njihovih pristašev.

Poročilo iz Katovica se glasi, da je poljska policija odkrila zaroto proti maršalu Pilsudskiju. Zarotniki so ostanki pristašev generala Haller-ja.

NOVI BOJI V MEHIKI.

Calles hoče iztrebiti državo Jalisco upornikov in banditov. — Aeroplani bodo pomagali v bojih. — 40 banditov padlo v boju, ko so napadli vlak.

Mexico City, Mehika. — Mehška vlada se pripravlja na veliko vojaško kampanjo v državi Jalisco proti upornikom in banditom. Štirje vojaški aeroplani bodo sodelovali. Ti bodo skušali izslediti gnezda upornikov, ki se nahajajo v gorah, katere bodo obstreljevali z bombami in strojnimi puškami. Tisoč pet sto vojakov je bilo poslanih za ojačenje federalističnih čet v Jalisco.

Mexico Petroleum kompanija je znova pričela s delom v Tampico oljnem polju, kjer so prenehali z obratovanjem, in čakali razsodbe najvišjega sodišča. Sodišče je zadevo rešilo.

KRIŽEM SVETA.

Washington, D. C. — Mrs. Nellie C. Everet, živeča v Chicagu, je dobila iz Washingtona od predsednika Coolidgea odlikovanje za sina Marvinu, ki je padel v Nikaragui, kot prva žrtev med vojaki Zed. drž., v bojih z nikaraguanskimi uporniki.

Chicago, Ill. — Devet žensk je igralo za visoke vsote na 2839 Palmer cesti. V hišo prideta dva oborožena moška, ki sta ukazala damam naj dvignejo roke kviško, nakaž sta jim pobrala dragocenosti in kar sta pri njih našli denarja. Skupni plen znaša \$32.000.

Rockford, Ill. — John O'Connor, delavec pri Rockford Cabinet kompaniji je zadobil težke poškodbe, ko je v tovarni nastala eksplozija in povzročila precejšnjo škodo.

Rim, Italija. — Kardinal Bonzano se je podvrget težki operaciji na želodcu. Njegovo stanje je opasno. Sv. oče je ves čas med operacijo v Vatikanu molil. Kardinal Bonzano je bil papeški zastopnik na evharističnem kongresu v Chicagu.

London, Anglija. — V Londonu se tudi množijo smrtnesreče na prometnih ulicah. Povprečno pride po tri smrtnesreče na dan.

Clinton, Ind. — Ogenj je nastal v jami Interstate rudnika v bližini Jacksonville. Delavci so se vsi rešili.

Belvidere, Ill. — Freelon Lane, star 68 let, se je bal, da bi mraz ne škodil avtomobilu, je ponoči vstal in šel v garažo. Ker se ni vrnil, je šla žena pozvedovat in ga našla mrtvega kraj avtomobila zadušenega od plina.

Chicago, Ill. — Na 521 East 53rd str. sta dva črnca delala žganje na debelo. Ko so ju agenti pri delu zasledili, je bilo pet kotličkov v akciji. Moža sta bila aretirana in žganje ter vso pripravo so zaplenili.

BUS ZADEL V VLAK; 26 RANJENIH.

Jonesville, Mich. — Chicago Detroit motorni bus je v tujakšnji bližini zdrknul po nasipu in zadel v New York Central tovorni vlak, ki je stal spodaj na progi. Bus se je preuknil in 26 oseb je zadobilo poškodbe, štiri težke, katere so prepeljali v bolnico.

DRZNI TATOV.

Buffalo, N. Y. — Mrs. F. Foster, soproga čikaškega bankirja, je naznanila policiji, da so ji neznan tatovi ukradli zlatnine in draguljev v vrednosti \$45.000.

povoljno za lastnike oljnih vrelcev. Huasteca Oil kompanija se tudi že pripravlja, da bo z vrtnanjem pričela.

El Paso, Tex. — Kakor je že bilo poročano, so v soboto banditi napadli osebni vlak v bližini Aguas Calientes. Vnel se je hud boj med vojaki, ki so stražili vlak in napadalci. Padlo je tudi nekaj vojakov in banditje so pustili 40 mrtvih na bojišču in več ranjenih. Dva bandita so vojaki ujeli in ju na mestu ustrelili.

Iz Jugoslavije.

ZNIŽANJE DRŽAVNIH IZDATKOV. — URADNIŠKO OSOBE SE BO REDUCIRALO, S TEM DELOM BODO PRIČELI Z NAJVEČJIM OBIRO. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Načrt finančnega ministra. Finančni minister Bogdan Marković je poslal predsedniku vlade daljše pismo, v katerem mu poroča o svojem delu za zmanjšanje proračuna. V prvem delu pisma govori o zmanjšanju državnih izdatkov, kar se tiče materialnih izdatkov.

Nadalje pravi v pismu: Kar se tiče zmanjšanja osebnih izdatkov je problem mnogo občutljivejši. S tem se naravnost ogroža osebni interes uradnikov, ki so doslej vezali svoj in svoje družine obstoj na državno blagajno. Da bi se radi tega lahko izvedlo zmanjšanje osebnih izdatkov, se mora s tem delom pričeti z največjim obzirom, tako da se bo redukcija nepotrebnih oseb izvršila na način, da bodo reducirani ta položaj z materialnega in moralnega stališča lahko prenašali. Uradniško osebje, ki naj bi se reduciralo, da bi se dosegel uspešen prihranek na osebnih izdatkih, so deloma uslužbenci s poklici, s katerimi se bodo posli še dalje izvrševali brez škode za interes službe, deloma pa so tisti državni uslužbenci, ki so brez posebne kvalifikacije in niso sposobni za izvrševanje poverjene jim službe.

Da zavrnem dosedaj navadno očitke javnosti, da se v znak varčevanja vedno prične z najnižjimi uslužbenci in splošnim državnim uradništvom, smatram kot finančni minister za potrebno, da se morajo ti prihranki in stvarni proračunski politiki občutiti tudi na dohodkih tistih državnih najvišjih funkcionarjev, ki to uzakonjujejo in izvršujejo. Tako se na pr. za dnevnice narodnih poslancev troši 300 Din dnevno, letno 34 milijonov dinarjev. Pri tem niso uračunane posebne nagrade članom posameznih skupščinskih odborov, ki povzbujejo omenjeno vsoto. Ako bi se sedaj dnevnice znižale na 200 Din, bi znesle na leto 22 milijonov. Na ta način bi se prihranilo okrog 13 milijonov dinarjev, če se še odbijejo izdatki članom odborov. Iz teh razlogov prosi finančni minister, da se v tem oziru storijo potrebni koraki, da se poslanske dnevnice zmanjšajo.

Požar v Rogaški Slatini. V nedeljo, 30. oktobra zjutraj je pogorelo gospodarsko poslopje g. nadžupnika Koroška. Ogenj je bil podtaknjen. Škoda je zelo velika, ker je bilo v gospodarskem posloplju shranjenih veliko pridelkov.

Monsignor Fran Jančar,

župnik pri sv. Elizabeti na Dunaju, je umrl na vernih duš dan popoldne v redovni bolnišnici v Brežah na Koroškem. Doma je bil v Škocijanu na Dolenjskem; kot duhovnik je služboval v Podzemlju in v Metliki. Iz Belokrajine je prišel kot župnik na Dunaj, kjer

je prebil nad polovico svojega življenja. Dosegel je častljivo starost 81 let.

Pod konja je padel. Ponesrečil se je posestnik Lužar iz Sp. Podloga pri Zalcu. Padel je pod konja, konj mu je stopil na prsi ter mu je opasno poškodoval prsni koš. Odpeljali so ga v celjsko bolnico.

Jubilej župnikovanja.

G. Anton Vogrinec, rodom od Sv. Vida pri Ptuj, je postal leta 1896 duhovnik in je čez šest let potem, dne 1. nov. 1902 prišel za župnika v Libelice. Tu je tudi on čutil vojno usodo koroških Slovencev. In letos na praznik Vseh Svetnikov je obhajal 25letnico tamšnjega župnikovanja.

Umrli so v Ljubljani:

Leopold Jenko, 77 let, tobačni delavec v p. Dolinska steza; Marija Adamič, 59 let, vdova rudarja, Rožna ul. 17; Franc Juha, 26 let, delavec, Studenec-Ig.

Razne tatvine v Ljubljani.

Gostilničarka Katarina Milčičeva na Vidovdanski cesti je naznanila policiji, da je nekdo znani moški vdrl v njeno stanovanje, vse razmetal in odnesel nekaj dragocenosti ter perila v skupni vrednosti 1100 dinarjev. — Mariji Lahovi, stanujoči v Medvedovi ulici, je nekdo odnesel iz zaklenjenega stanovanja ročno torbico s 560 Din vsebine. — Gozdnemu čuvaju na Gradu, Ivanu Slugi, je nekdo izmaknil iz suknje, viseče na ograji, listnico s 100 Din gotovine in raznimi dokumenti.

Aretiran je bil

25letni brezposelni hlapec Pavel Vehar, doma iz Podlike pri Vrhniki, ker je v avgustu in septembru t. l. pokradel več koles na Vrhniki in na Dobrovi pri Ljubljani. Vehar je bil izročen sodišču.

SIRITE AMER. SLOVENCA.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd. Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez obdobja iskanja, ako se poslužite naše banke. Dinarje, čez. lire samo večeraj pošljite po teh-le cenah:

500 Din.	\$ 9.40
1,000 Din.	18.50
2,500 Din.	46.25
5,000 Din.	92.00
10,000 Din.	182.00

100 Lir. \$ 6.10
200 Lir. \$11.90
500 Lir. \$28.75
1000 Lir. \$56.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vrabljena. Zaradi nestanovitnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Marodajne se cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila so izvrševajo po pošti ali po brezovno. IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na: ZAKRAJŠEK & ČEŠARK, 445 W. 4th ST. NEW YORK N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list
v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izjaja vsak dan razen nedelje, pon-
delnikov in danov po praznikih.

Izjaja in tisk:

EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Telefon: CANAL 0092.

Subskripcije:

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

Za leto 1928: \$5.00

Za pol leta: \$2.50

Za četrtino leta: \$1.25

Za osem tednov: \$0.60

Za pol leta: \$2.50

The First and the Oldest Slo-
venian Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Phone: CANAL 0092.

Subscriptions:

For one year: \$5.00

For half a year: \$2.50

Chicago, Canada and Europe:

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

For one year: \$6.00

For half a year: \$3.00

55, pri 30-odstotnem za 83 in pri 36odstotnem za 100 odstotkov; delovna sila se torej popolnoma zgubi, ostane le še neko nesmotreno vegetiranje do popolne — smrti. Da ostane človeška delovna sila vedno zmožna čim večje storitve, je torej za vsako urejeno gospodarstvo poglavito. Posamezno podjetje more svoje zgodaj uničene delovne sile zamenjati z rezervno brezposelnih. Toda tudi to ima svoje meje in vse gospodarstvo uničujoča škoda tudi posameznemu podjetju ne prizaneha dolgo, ampak ga nujno prej ali slej ruini.

Kratkovidna in proti lastnim interesom naperjena je torej politika kapitalistov, delovni čas čim bolj podaljšati in zaslužek znižati. Kjer se zasleduje taka taktika, ostane racionalizacija brezuspešna, da, škodljiva, ker postavlja gospodarstvo pred nova vznemirjenja.

Koliko časa bo še vzelo, da bodo kapitalisti priznali delavcem, kar jim gre? Dozdaj je moral delavec še vse kar je dosegel, priboriti si z največjim naporom in trdom.



MOJA POT PROTI ZAPADU.

S pota.

Mesto Springfield je glavno državno mesto države Illinois. Tu se nahaja državna zakonodajna, kjer sklepajo in delajo postavne za državo Illinois. Mesto ima, kakor pravijo okrog 62,000 prebivalcev. Prebivalstvo postaja pomešano z različnimi narodnostmi. Večino bodo tvorili Irči, Nemci in Angleži. Precej je tudi Švedov pa tudi precej Slovencev, to je Poljakov, Slovakov in Slovencev. Tu v tem mestu se nahaja grobnica slavnega ameriškega predsednika Abrahama Lincolna. Rojak John Lengus mi je pokazal za grobnico in ogle dal sem si jo. Krasen spomenik. 140 stopnje vodi do vrha stolpa. Šel sem prav do vrha in gledal skozi line visokega spomenika. Krasen razgled se nudi človeku po Springfieldu iz tega stolpa. Ko človek hodi okrog te grobnice se mu zdi, kakor bi uplaval nanj duh tega velikega svobodoljubnega Amerikana Lincolna. Saj ste dragi rojaki gotovo že čitali mnogo o tem velikem možu, kako velikega duha je bil. Od navadnega drvarja pa do najvišjega eksekutivnega uradnika Združenih držav se je povselp s svojo neodjenljivo energijo. Ker je bil sam iz delavskega stanu, je znal ceniti tudi revni razred, zato se je potegoval za revne delavce, s svojo odločno in močno voljo je pomel iz Unije suženjstvo, ki je bilo do tedaj nekaj privilegij belih aristokratov v južnih državah nad črnimi reveži sužnji. Ravno ta čin je ovekovečil tega velikega ameriškega predsednika za vse čase. Dal Bog nam ljudem še več takih velikih mož!

Slovencev v Springfieldu je precej. Tu imajo tudi slovensko župnijo sv. Barbare, ki jo je pozidal, če se ne motim č. g. Albin Moder, sedaj župnik v Bridgeville, Pa. za njim je tu pastirski č. g. Francišek Saloven in za njim pa je prišel č. g. Francišek Mažir, ki je sedaj župnik te župnije in o benem vojni kurat države Illinois, ki nosi saržo armadnega kapitana, po naše stotnika. Č. g. Mažir se nahaja na počit-

nica v stari domovini. Tam mu je preminula, kakor smo čitali v tem listu ljubljena mati v Slovenskih gorah pri sv. Ani. Rojaki ga že težko pričakujejo nazaj. Č. g. Mažir je za tukajšno naselbino veliko naredil. Zelo uživa ugled zlasti med Amerikanci. On je odpravljal tudi z molitvijo zakonodajno zbornico. Seveda oni naši Slovenci, ki so od vere odpadli vsega tega ne upoštevajo, kar bi pa morali že radi Slovence, če ne radi duhovnika. Pa se vidi, da ima tuintam nestrpnost prednost. Veliko temu je krivo brezversko časopisje, ki naše ljudi tako vzgaja.

Jesen je bila, ko sem agital v Springfieldu in okolici. Listje je že odpadlo raz dreves in v prirodi se je sklanjala ter pripravljala, da se izroči na milost in nemilost starki zimi, da jo pokrije s svojim belim plaščem in tako prekrasi potom svojega naravnega procesa za novo življenje, za novo prebujenje, ki pride spomladi. Z mojo agitacijo sem bil zadovoljen in se vsem springfieldskim rojakom najlepše zahvalim za prijaznost in naklon

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URAĐNIKOV ZA BODOČA ŠTIRI LETA:

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kočevar, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: John Shutte, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington Street, Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington Str., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Building, Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik (začasni): Matt J. Kočevar, Attorney at Law, 318 Central Block, Pueblo, Colo.
1. nadzornik: George Pavlakovich, 4717 Grant Street, Denver, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 5117 Emerson St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah.
1. porotnik: Joe Ponikvar, 1030 E. 71st St., Cleveland, O.
2. porotnik: John Kocman, 1203 Mahien Avenue, Pueblo, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec," 1949 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem, spremembe zavarovalnice, kakor tudi sumljive bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmogni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zahtevuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOPAITE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

NAZNANILO IZ GL. URADA ZAPADNE SLOV. ZVEZE.

Članstvu Zapadne Slovanske Zveze se uradno naznanja, da vsled številnih operacijskih podporn, ki so se izplačale v zadnjih par mesecih in ker se iste od dne do dne množe, sem prisiljen razpisati posebni assement za mesec december 1927 v vsoti 50c na vsakega člana, ki je zavarovan, za operacije in poškodbe.

Vsi člani, ki so pristopili k Zvezi pred 25. novembrom t. l. in se zavarovali za operacije in poškodbe, plačajo zgoraj omenjeni izredni assement. Člani, ki bodo pristopili po 25. novembrom t. l., kakor tudi člani, ki niso zavarovani za poškodbe in operacije, so izzeti ter ne plačajo zgoraj omenjenega izrednega assementa.

Prepričan sem, da članstvo, ki pazno zasleduje mesečne račune v glasilu, ne bo nič godrnjalo, kajti v istih se natančno vidi, koliko več se je v zadnjih par mesecih izplačalo iz omenjenega sklada, kot se je sprejelo.

Težko mi je razpisovati izredne assemente na članstvo, toda v smislu pravil Z.S.Z., kakor tudi po državnih zakonih, sem v to prisiljen, kajti vsak posamezni sklad se mora sam vzdrževati.

Zadnja konvencija je ustrelila kozla, ko je odobrila tako velike operacijske podpore (koje so v sedanjih časih tako obilne) za tako nizke mesečne prispevke. Nam v tolažbo naj pa služi to, da homo narejeno krivico lahko poravnali na prihodnji konvenciji, kakor tudi to, da nismo samo pri Z.S.Z. prizadeti, ampak so drugje ravno tako ali še bolj, kjer plačujejo tako velike podpore, ki jih plačujemo pri nas.

V nadi, da bo članstvo Z.S.Z. razsodno in razumno ter vpoštevalo to naznanilo ter na ta način pripomoglo tajnikom njih društev pri njih poslovanju, ostajam za gl. urad Z.S.Z.

Anthony Jeršin, gl. tajnik.

DRUŠTVENE VESTI IN NAZNANILO.

IZ URADA DRUŠTVA ZDRUŽENI SLOVENC, ŠT. 27, Z.S.Z.

Thomas, W. Va.

Naznanjam članom, da smo sklenili na zadnji seji, da tisti član, ki se ne bo udeležil zadnje seje v tem letu, bo plačal kazni v znesku \$1.00, v društveno blagajno. Seja se vrši 4. decembra. Volili bomo odbor za leto 1928, zatorej pridite vsi, da bomo lažje volili. Nekateri člani niso bili že tri leta na seji. Tukaj je treba neko ukreniti, da se bodo bolj zanimali za sejo, kjer se razmotirajo razne koristne stvari za društvo in za zvezo sploh. Torej vpoštevajte to in pridite vsi. Pozdrav

J. Jurca, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA JUGO-SLOV. DELAVEC ŠT. 36, Z.S.Z.

So. Chicago, Ill.

Tem potom naznanjam članstvu gori omenjenega društva, oziroma članom, kateri niso bili pri zadnji redni seji, ki se je vršila 10. novembra, da se je sklenilo, da kupi vsak član po eno vstopnico in plača \$1.00 v prid društvene blagajne ob času društvene veselice, ki se bo obdrževala na 95. cesti in Ewing Ave., v Maduševi dvorani, in sicer 26. novembra 1927. Začetek točno 7 uri zvečer.

Torej člani, vsi na plesno veselico omenjeni večer, kajti vstopnice moramo itak plačati. Zabave bo dosti in za lahke ter težke pete bo igrala izvrstna godba, namreč — M. Ma-

jestic's Orchestra. Za vse drugo, kakor za suha grla, bo poskrbel pripravljani odbor. Obenem vabimo tudi vse Slovence v So. Chicago, da nas pridejo obiskat na omenjeni dan. Tudi naše društvo se bo rado odzvalo vabilom drugih društev v So. Chicago.

Pozdrav

Anton Mutz, tajnik.

IZ URADA DR. SV. KATARINE, ŠT. 29, Z.S.Z.

Cleveland, Collinwood, O.

Ko pišem ta dopis premišljuje, kaj je vendar za en vzrok, da naše članice se ne udeležijo več tako redno naših mesečnih sej. Ni dolgo tega, ko sem vas opozorila, da bi se udeležile naše zadnje mesečne seje, ki se je vršila dne 14. novembra. Žal mi je, ko vas moram zopet enkrat opozoriti, da se redno udeležujete mesečnih sej.

Draghe sestre, tudi za odbor ni dobro, ko mora seje otvoriti, pa je samo kakih osem do deset članic navzočih pri sejah in to vsak mesec ene in iste članice in tiste, ki se pa seji nikoli ne udeležijo imajo ponavadi pa največ za povedati. Torej prosim vas sestre, da bolj redno pridete na sejo, da bomo delale skupaj za napredek Zapad. Slov. Zveze, da bomo zborovale tam, kjer je nam odločno, ne pa pri sosedah.

Sestre vsaka dobro ve, da se blizja glavna letna seja, ko bo treba voliti odbor, da bo vsaki po volji. Glavna seja se bo vr-

šila za voliti novi odbor dne 12. decembra 1927 v navadnih prostorih. Torej prosim vas sestre, da to vpoštevate in se udeležite seje, drugače bo vsaka plačala 50c. kazni. Naj se torej vsaka udeleži te seje, da se bo stvar rešila vsem po volji in potem ne bo toliko besedi med vami.

Naznanjam vam tudi, da se polnoštevilno udeležite velike plesne veselice, ki jo priredi mo v Mervarjevi dvorani East 60th street in Bonna avenue dne 26. novembra. Začetek ob 7. uri zvečer. Naše vrle Katarince, ki so izučene kuharice in dobre natakariče bodo za lačne želodce in suha grla dobro preskrbele. Tudi za plesateljine bodo pa skrbeli godci "Sadar kvartet". Torej prosimo cenjeno občinstvo ob blizu in daleč, da nas v najobilnejšem številu posetijo!

Sosestrski pozdrav!

Mary Sedmack, tajnica.

BANDITI USMRILI 6 OSEB.

Managua, Nicaragua. — V bližini Limay, Nicaragua, ki leži ob honduranski meji, so banditi napadli domačine in ubili šest oseb. Napadalcu so s plenom pobegnili.

30 UR ŽIV ZAKOPAN.

Fred A. Leneau, star 37 let, Auburn, Mass., je pri delu v nekelem vodnjaku bil zasut od kamenja in zemlje 30 ur, predno so ga rešili. Da je ostal pri življenju, se ima zahvaliti znanosti, ker so iznašli aparat, s katerim se lahko po cevki pošilja kisik s sesalko v prostor, kjer ni zraka. S pomočjo tega aparata so Leneau-a obdržali pri življenju, drugače bi bil gotovo umrl, ker je reševalcem vzelo 30 ur, predno so ga rešili.

The 1st baby
ki je užival
Eagle Brand
Condensed
Milk je zdaj
star 70 let.

**Borden's
EAGLE BRAND
CONDENSED MILK**

Seebold Studio

RALPH HALLEN, Mgr.

"12 fotografij pomeni 12 prijetnih daril za božične praznike."

SAVINGS BANK BLDG.

LA SALLE, ILL.

JOS. SNIDER

v zvezi z
Hartford Undertaking Co.

1455-57 Glenarm St., Denver, Colo.

Main 7779 South 3296

se priporoča rojakom za naklonjenost. Vodi pogrebe po najnižjih cenah in v najlepšem redu.

Importirane kose in srpe

Kladiva za klepat, 75c
Nakoval, 75c
Kose od \$1.95 in \$2.50.
Importirana kosiča z rinko \$1.85
Srpi po .60

A. M. Kapsa

GENERAL HARDWARE

nad 15.000 različnih predmetov v zalogi.

2600 Blue Island Ave., Chicago, Ill. Ph. Canal 1614

Širom Jugoslavije.

Norec na ulici.

Na Tržaški cesti v Mariboru je na praznik Vseh svetnikov ustavljal ljudi Franc B. in jim odvezal na poti na pokopališče iz rok vence. Policija ga je aretirala. Ker se pa je še v policijskih zaporih obnašal tako zmeden, so poklicali zdravnika, ki je ugotovil, da je B. znorel. Oddali so ga takoj v bolnico.

Žrtev škratitinke.

V izolirnici mariborske bolnice je umrla 7letna Marija Riclej, hčerka trgovca na Pobrežju.

Pretep pri nogotekmi in nezgoda.

Sportni klub "Amater" in sokolski klub "Trbovlje" sta priredila v nedeljo, 30. nov. olimpijski dan. Že takoj ob početku igre si je zlomil nogo brisovski pomočnik Šarič Jože, ki je bil nastavljen kot vratar. Izključena od igre sta bila dva člana, ker sta na žogi ležečega g. Janca brcala in tiščala za vrat. Nato je publika začela žvižgati, vdrila na igralni prostor ter pretepla sportnike "Trbovlj".

2,500,000,000 Din prihrankov.

Leta 1925 so znašale v Sloveniji hranilne vloge 1850 milijonov dinarjev, danes jih pa lahko cenimo na 2500 milijonov Din!

Danes smo že prišli na predvojno stanje hranilnih vlog:

STE POTRITI? VZEMITE GLANOS!

Sprevideli boste, da so Glanos najboljše zdravila za izmučene živali. Vsebujejo mnogo dragocenih sestavin, kakor "Organic Iron", ki pospešuje energijo človeka, mu daje silo in vztrajnost. Kupite v lekarni ali pošljite \$2.00 — dobili boste naravnost iz tovarne.
The BRONSTEIN PHARMACAL
4600 Lincoln Ave. Dept. 32
Chicago, Ill.

EAST SIDE PAINT STORE

Painting & Decorating.

V zalogi vsakovrstne barve, olje, stenski papir in steklo. — Cene nizke.

10104 Ave. 'M', So. Chicago.
Phone: So. Chicago 0479.

pri zadržanju se zaostajajo za predvojno višino, pri regulativnih hranilnicah jih je že 10 odstotkov več kakor pred vojno, pri bankah pa še več!

V splošnem smo na predvojni višini. V državah pa, kjer je bila inflacija strašnejša kot pri nas, je slabše. Tako znašajo vloge pri hranilnicah v Nemčiji 20 odst. predvojne vsote, v Avstriji 23 odst.; nadalje znašajo na Češkem 75 odst. predvojnega stanja, v Franciji 57 odst., v Italiji pa 120 odst., na Švedskem, kjer vojna ni prekinila naraščanja, pa celo 413 odst.

Skrivnostna smrt.

V Šibeniku so našli na ulici pod oknom njegove sobe mrtvega 20letnega Blaža Cvitanovića. Niti stariši, niti policija ni mogla ugotoviti, kako je mladenič umrl. Samoumor je izključen.

Uboj v Majšpergu pri Ptuj.

Pri stavbni trdki A. Treo in M. Macun iz Ptuja sta bila zaposlena kot zidarska vajenca 19letna Mihael Muhič, doma iz Zabeve, in Franc Roje iz Grane. Oba sta bila zadnji čas zaposlena pri renoviranju cerkve v Majšperku. V petek, 28. okt. zvečer so pri nekelem posestniku obrezovali repo, kjer je prišlo skupaj več fantov in deklet, med temi tudi Muhič in Rojs. Ko se je ob 23. uri vračal

domov Mihael Muhič, ga je napadel, ne da bi se bila poprej prepirala, Franc Rojs in ga z nožem zabodel v levo stran prsi ravno pod srce, vsled česar se je Muhič zgrudil ter je vsled notranje izkrvavitve tekom ene ure umrl. Muhič je bil zelo marljiv delavec in ga bo tvrdka težko pogrešala. Ubijalca Rojsa je žandarmerija aretirala in ga izročila v zapore okrajnega sodišča v Ptuj. Na lice mesta se je odpeljala sodna komisija, ki je izvršila sodno obdukcijo Muhičevega trupla.

Smrtna kosa.

V Slovenski Bistrici je umrl v nedeljo, 30. okt. zvečer gosp. Henrik Gril, podžupan mesta Slovenska Bistrica. Pokojni je bil zvest in delaven somišljenik S.L.S. Zelo plodonosno je bilo tudi njegovo javno delovanje v občini in drugod.

Z nožem se je zabodel.

V petek, 28. oktobra, se je v Št. Ilju v dušni zmedenosti s kuhinjskim nožem zabodel v srce bivši gostilničar v Ceršetu Štefan Vavpotič star. Trpel je že mnogo let na hudi pljučni in srčni bolezni. Rajni je bil doma iz Ormoža in bil vedno zvest pristaš SLS. Star je bil 73 let. To je po treh mesecih prvi smrtni slučaj v naši županiji, ki šteje 3200 duš.

Smrtna nesreča.

Na postaji Slavonski Brod je

lokomotiva tovornega vlaka povozila železniškega delavca in ga tako razmesarila, da je obležal mrtev.



\$2.00

NA TEDEN

**Kupite Orthophonic
Victrola sedaj za
BOŽIČ**

Izberite takoj kar želite, ko se bližajo prazniki je navadno že vse razprodano. Imamo krasne slovenske rekorde in naša trgovina je odprta vsak večer.

PUEBLO MUSIC CO.
BESSEMER

1319 E. Evans, Ph. 4039-W.

PUEBLO, COLO.

Za božične praznike Skupno potovanje

v stari kraj za božič priredi naša banka 10. DECEMBRA na najmodernejšem in najhitrejšem francoskem parniku ILE DE FRANCE. Potnike tega potovanja bo spremljal prav do Ljubljane naš dolgotrati in izkušeni g. Avgust Kollander, ki bo skrbel za vse mogoče udobnosti na celi poti.

Nudi se toraj vsakemu rojaku najugodnejša prilika. Prijavite se čim prej in nam pišite po nadaljna pojasnila.

POŠILJANJE DENARJA

Oni rojaki, ki ne bodo šli v stari kraj, se bodo spomnili svojcev v starem kraju za božič z denarnim darom, kakor je to stara ameriška naveda. Pošiljatelj denarja naj ne pozabi, da naša banka zanesljivo in hitro izplačuje denarne pošiljke v starem kraju potom lastnih zvez.

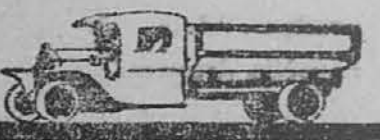
DALJE NE POZABITE

- 1) da mi prodajamo šifkarto tudi za vse druge linije in parnike in da lahko odpotujete "skozi nas" katerikoli teden hočete,
- 2) da naša banka sprejema denarne vloge na bančne knjižice ter jih obrestuje po 4%,
- 3) da dobavljamo denar iz starega kraja,
- 4) da posredujemo pri dobavi oseb iz starega kraja ter izdelujemo tozadevne listine,
- 5) da izdelujemo pooblastila izjave, prošnje in druge notarske listine.

SLOVENSKA BANKA
Zakrajšek & Česark

455 West 42nd Street,

PREVOZ - DRVA - KOLN



Rojakom se priporočamo za naročila za prevoz — drva in prevažanje pohištva ob času selitve.

Pokličite
Telefon: Roosevelt 8221.
LOUIS STRITAR
5018 W. 21st Place, Chicago, Ill.

POZOR!!!



Može in žene, fantje in dekleta!!! Lasje vam izpadajo, in redki postajajo. Gledajte vendar nočete biti? Rabite moje Alpen-tinkture in lepe ter čvrste lase boste imeli. Žene in dekleta! Ako imate lase dolge ali kratke in nočete, da bi vam izpadali, ampak, da bi bili krasni in gosti, naročite takoj moje Alpen-tinkture. Imam tudi mnogo drugih zdravil: Bruslin tinkturo za sive lase po katerem postanejo lase naravni kakor v mladosti; fluid za reumatizem, mazilo za vsakovrstne rane; prašek za potne noge, in mnogovrstnih drugih zdravil. Pošljite po moj cenik, ki ga pošljem zastonj. Prosim natančen vaš naslov.

JACOB WAHCIC,
1436 E. 95th St., Cleveland, O.
Near Superior and Wade Park Ave.

Anton Bakše

9600 AVE. "L", SOUTH CHICAGO, ILL.

Prav vsakdo si lahko nekaj denarja prihrani, kdor kupi pri meni zimске spodnje obleke, srance, hlače, kape, rokavice, nogavice itd.

— Najboljša in najbolj trpežna obuvala. —

Lokalni zastopnik Amerikanskega Slovenca.

Se priporočam Slovincem in Hrvatom za naklonjenost.

Anthony Lalongo

9603 Ave. "M" So. Chicago, Ill.

Phone Sag. 6468.

The Golden Rule in our business: We carry a complete line of fresh Meat, Groceries, Fruits and Vegetables. Also imported and domestic Olive Oil, Maccaroni and Cheese. — We deliver.



— OBIŠČITE —

Bensel-novo trgovino

za KLOBUKE in CVETLICE

718 First Str., La Salle, Ill.

Najfinije klobuke po najnižjih cenah. Cveticke sveže za pogrebe in druge prilike.

ŠOPKI ZA POROKE NAŠA SPECIALITETA.

Za naklonjenost se priporoča:

Phone 800 W.

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

Iz poljskega prevedel Dr. Rudolf Mole.

"Ker grem med vstajnike, in sem baš tudi tu v mestu slišal in vaša knežja milost mi je tudi to potrdila, da je pred kratkim prišel mimo zavezniški prapor. Še celo v Pilviških se grozno prepodili Zoltarenkove ljudi, ker je vodil oni prapor znamenit vojak."

"Kdo to?"

"Gospod Volodijovski. Z njim pa so tudi gospodje Mirski, Oskierka in oba Skrzetuskaj: eden je tisti Zbaražec, katerega ženo si hotel ti oblegati v Tikočinu. Ti vsi so se spuntali proti knezu vojvodi, toda škoda, ker so vrli vojaki. Kaj hočemo! Še so taki norci v tej ljudovladi, ki se nočejo puliti za rdeče sukno obenem s Kozaki in Švedi."

"Norci nikjer ne manjka, a zlasti v tej deželi!" je rekel knez. "Evo! Tu so pisma! Vrh tega še, če srečaš morda švedskega kralja, tedaj priznaj mu nekako zaupno, da sem v duši ravno tak privrženec njegov, kakršen je moj stričnik, le da moram do ugodne prilike simulirati."

"Kdo ne mora simulirati!" je odgovoril Kmitic. "Simulira vsak, zlasti, če hoče kaj posebnega doseči."

"Gotovo, da je tako. Opravi, gospod vitez, dobro, in hvaležen ti bom in nočem, da bi me v nagradi prekosil knez vojvoda."

"Če je vaša knežja milost tako ljubezniva, prosim že naprej za nagrado."

"Tako! Gotovo te ni tam knez vojvoda posebno dobro opremil na pot. Gad tiči v njegovi skrinji."

"Bog obvaruj, da bi hotel prositi denarja; nisem ga hotel od kneza hetmana, ne vzajem ga tudi ne od vaše milosti. Vzdržujem se na lastne stroške in potujem sam od svojega."

Knez je z občudovanjem zrl na mladega viteza.

"E, vidim torej, da Kmitici res niso takšni, da bi gledali drugim v roke. Za kaj gre torej, gospod vitez?"

"Stvar je taka, vaša knežja milost! V Kejdanih si nisem dobro premislil, vzel sem s seboj konja zlahtne krvi, da bi se pokazal pred Švedi. Ne pretiram, če rečem, da ni boljšega konja v kejdanskih hlevih. Sedaj mi je pa žal zanj in se bojim da bi se mi ne obrnil po poti, po krčmah ali pa od drugih neprisilil. In ker se lahko vsak čas pripeti, lahko pade v sovražnikove roke, nemara še v roke gospoda Volodijovskega, ki je posebno gorak proti meni. Sklenil sem torej prositi vašo milost, da bi ga blagovolili vzeti na oskrbo in ga rabihi, dokler se ob ugodnejšem času ne spomnim nanj."

"Torej mi ga rajši prodaj!"

"Ni mogoče, ker bi mi bilo, kakor bi prodal prijatelja. Skoraj stokrat me je ta konj rešil iz največje nevarnosti, ker ima tudi to lastnost, da v bitki grozno grize sovražnika."

"Tako vrl je ta konj?" je vprašal z živim zanimanjem knez Boguslav.

"Če vrl? Če bi bil gotov, da se vaša knežja milost ne razjezi, tedaj bi stavil sto rdečih cekinov, da n. pr. tudi vaša knežja milost nima takega konja v svojih hlevih."

"Morda bi tudi jaz stavil, če bi ne bilo to, da ni danes čas za konjske stave. Drage volje ga vzajem v rejo, dasi bi ga rajši kupil, če bi bilo mogoče. Toda kje se nahaja to čudo?"

"Evo, pred vrati ga drže ljudje! Ali je čudo, ali ne, a ne da bi se hvalil, sam sultan bi mi lahko zavidal takega konja. Ni tukajšnji,

marveč iz Anatolije, a tudi v Anatoliji so redki taki."

"Pojdimo ga torej pogledat."

"Na uslugo vaše knežje milosti."

Knez je vzel klobuk in sta odšla.

Pred vrati so Kmitičevi ljudje res držali dva popolnoma osedlana konja, izmed katerih je bil eden res zelo zlahtne krvi, črn kakor vran, z liso na čelu in z belim bincljem na nogi; zarezgetal je, ko je zagledal svojega gospodarja.

"Torej ta! Uganil sem!" je rekel knez Boguslav. "Ne vem, če je res tako čudo, kakor si pravil, toda je vendar imeniten konj."

"No, pripeljite ga!" je kričnil Kmitic. "Toda ne! Čakaj, sam sedem nanj."

Vojaki so mu podali konja, gospod Andrej je sedel nanj ter ga začel jezdariti ob vhodu. Pod izurjenim jezdecem je bil konj še dvakrat lepši. Vranca je igrala v njem, ko je dirjal kot ris, velike oči so se iskale in zdelo se je, da meče skozi nozdrvi notranji ogenj, a grivo mu je razpršil veter. Gospod Kmitic ga je vrtel okoli, menjal korak, naposled je prijezdil pred samega kneza tako, da niso bile konjske nozdrvi dalje nego za korak od njegovega konja, ter je zaklical:

"Halt!"

Konj je obstal z vsemi štirimi, kakor bi bil vlit.

"Kaj?" je rekel Kmitic.

"Kakor pravijo: oči in noge jelenove, hoga volčja, nozdrvi losove, prsi pa ženske!" je rekel knez Boguslav. "Vse je tako, kakor je treba. In razume tudi nemško povelje."

"Ker ga je izsolal moj jezdnj mojster Zend, ki je bil Kurlandec."

"In je hitra ta mrha?"

"Veter ne ujame na njem vaše knežje milosti! Tatarec ne uide pred njim."

"Imeniten je moral biti njegov jezdnj mojster, saj vidim, da je tudi konj zelo izurjen."

"Če izurjen? Vaša knežja milost ne verjame! Tako hodi v vrsti, zakaj ko gre vrsta skokoma, lahko spusti vaša knežja milost udo, in on se vendar ne izmuzne iz vrste niti za pol koraka. Če hoče vaša knežja milost poizkusiti in če se na dve sto korakov pomakne za pol glave naprej, ga dam zastoj."

"To bi bilo največje čudo, če bi se s spuščeno udo ne pomaknil."

"In čudno in ugodno, ker sta obe roki prosti. Ne enkrat se je pripetilo, da sem imel v eni roki sabljo, v drugi samokres, konj pa je šel počasi."

"Kaj pa, če se vrsta obrne?"

"Tedaj se tudi on obrne, ne da bi skvaril red."

"Ni mogoče!" je rekel knez, "tega ne stori noben konj. V Franciji sem videl konje kraljevih mušketirjev, izborni izurjeni, nalašč, da bi ne pokvarili dvornih obredov, ali vendar jih je bilo treba voditi na uzi."

"Ta konj ima človeško pamet... Naj vaša knežja milost sama poizkusi!"

"Daj ga sem!" je rekel po kratkem premisleku knez.

Kmitic sam mu je držal konja, da je sedel nanj, a knez je skočil lahko v sedlo in začel žrebca klepati z dlanjo po lesketajočem se vratu.

"Čudna stvar!" je rekel, "najlepše mrhe dobe jeseni ščetinasto dlako, ta pa je, kakor bi ravnokar prišel iz vode. Na katero stran odrinemo?"

FRANCOZI, LJUBITELJI PIVA.

Zadnje čase so začeli Francozi popuščati vino in pijejo v veliki množini pivo. Francija je tudi bila na glasu, da sne največ kruha. Malo je bilo narodov, ki bi jo bili v tem prekosili. Sedaj pa je baš nasprotno. Vzrok temu je — ekonomija. Delavci so prišli na to, da je pivo zelo redilno in napram vinu veliko cenejše. Sedaj jim pivo nadomešča kruh in vino.

BISERI VEČ NISO MODERNI.

Nežni spol v Angliji je odložil raz sebe bisere, s katerimi so se doslej Angležinje kaj radi šopirile. Nova moda pravi: "Ne več lišpa z biseri". V modo so pa zopet prišle broške in uhani, kakršne so ženske nosile že pred leti. Zavrtnice nosijo sedaj iz barvastih kamenov, kakršne barve obleko ima nosilka.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA.

Božič brez lepe božične godbe in petja ni božič.



TU JIH IMATE

KRASNE BOŽIČNE IN DRUGE NABOŽNE PLOŠČE. KAKOR TUDI LEPE NOVE SLOVENSKE IN DRUGE KOMADE. NAROČITE JIH TAKOJ. DA JIH GOTOVO DOBITE OB PRAVEM ČASU.

BOŽIČNE IN DRUGE NABOŽNE SKLADBE.	
19759	Blest Chirstmas morn—In heavenly love abiding, angleško petje.....\$0.75
19794	Tiha noč — Calm on, orkester......75
19816	Chirstmas Phantasie, I. in II. del, orglje.....75
19820	Tiha noč — Noel, orkester.....75
19822	Božične melodije — Sveta noč, harpa.....75
19823	Silent Night — Hark! The Herald Angels, angl. petje.....75
19833	Star of East — The Birthday of a King, angleški zbor.....75
20246	Adeste fideles — Joy to the World, angleški zbor.....75
20298	Adeste fideles — Tiha noč, orglje.....75
20889	Cantique de Noel — Andante religioso, violina.....75
35788	Christmas Hymns, I. in II. del, angleški zbor, 12 inch.....1.25
45519	Holy Night — Silent Night, angleško petje.....1.00
55287	Star of Bethlehem — Open the Gates, petje.....\$1.50
69698	Sveti večer — Tiha noč, slovensko petje in godba.....75
72429	Krščenici — Angelji, hrvatsko petje.....75
78348	Božična — Sveta noč, slovensko petje.....75
78913	Ave Maria — O salutaris — Tantumergo, latinsko petje.....75
80158	Sveta noč — O du Frochliche, violina.....75
80160	Kyrie Sanctus — Benedictus Agnus Dei, latinsko petje.....75
80180	Božič — Badnjak, slovensko-hrvatska slika s petjem.....75

NAJNOVEJŠE SLOVENSKE PLOŠČE.	
79483	Nagajivka Mazurka — Coklarji, Šmarjanka, slov. godba.....75
79484	Vesela — Korajža velja, polka, slov. godba.....75
80059	Napitnica — Srbska himna, moško petje.....75
80061	Malu kolo — Veliko kolo, tamburica.....75
80082	Ženina volja — Zaljubljeni Cirro, hrvatska scena in petje.....75
80085	Duna Csardas — Drava Csardas, tamburica.....75
80106	Don-Bon, valček — Boom-sti-dri, polka, orkester.....75
80183	Nova stara pesem — Oj, ta zakonski stan, slov. scena s pet.....75
80184	Radi kotla v keho — Ravbar na gauge, smešna scena s pet.....75

SLOVENSKO PETJE.	
67979	Slovenske zdravice — Svarje.....\$0.75
69317	Tolažba — Veselja dom.....75
69698	Sveti večer — Tiha noč.....75
69802	Ne bom se možila — Ljubca povej.....75
72206	Al me boš kaj rada imela — Oj ta Polončica.....75
72207	Ljubca moja — Otok Blešči.....75
72208	Oj ta vojaški boben — Pobič sem star šele 18 let.....75
72210	Slepce — Mila mila lunica.....75
72231	Oj zlata vinska kapljica — Povsod me poznajo.....75
72232	Sem slovenska deklica — Bom šla na planince.....75
72327	Zapoj mi pitčica — Po gorah grmi.....75
72364	Na gorenjskem je fletno — Priček in Tička.....75
72399	Razpodi se megličice — Tam kjer lunica.....75
72429	Krščenici — Angelji sveti.....75
72472	Na planinah — Barčica.....75
72514	Odprti mi kamrico — Prišla bo pomlad.....75
72527	Moj dom — domovini.....75
72707	Napreji! — Vse mine.....75
73721	Micka na šrauf — Na maskaradi.....75
73725	Na Vrščacu — Sladko spavaj.....75
74422	Neža in Pavel — Deset zapovedi.....75
74490	Vabilo — Pastirček.....75
77651	Sezidal sem si — Slovenec Slovencu.....75
77746	U boj, u boj! Garavaša.....75
77897	Strunam — Sirota.....75
77898	Sveta Lucija — Planinarica.....75
77912	Ko gremo (La Poloma) — Sonja (opera).....75
78176	Dve utvi — Oj večer je že.....75
78182	Nove harmonike — Sentklarski paberki.....75
78313	Knefra in vagabundi — Kako je bilo.....75
78348	Božična — Sveta noč.....75
78408	Jadransko morje — Čuj Micika.....75
78554	Slovenec sem — Pogled v nedolžno oko.....75

V zalogi imamo tudi gramofonske iglice, in sicer: Zavojček jeklenih iglic (100 komadov).....10c Škatljica "tungs-tone" iglic (8 komadov, vsaka iglica igra 100—300 plošč).....25c

Važno! — Z vsakim naročilom pošljite potrebno svoto. Pri naročilih od 5 plošč ali več, plačamo poštino mi. Ako je pa naročilo manj, kakor 5 plošč, potem pošljite za vsako ploščo 5c. več za poštino.

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

New Victor Records

PISANO POLJE

A. K. (Skoplje):

KAKO ŽIVI MAKEDONSKO LJUDSTVO. (Konec.)

V rodbinskih zadevah se posvetujejo možje sami med seboj. Makedonec meni, da ženska glava ni ustvarjena za pametne misli.

Ta absolutizem korenini v starem zadrugarstvu in pa v železni tradiciji, ki se v Makedoniji strogo varuje. Zato Makedonke ne gredo rade v samostojne poklice. Tako ženo gleda Makedonec po strani in ne misli o nji nič dobrega. Žena mu velja le toliko, kolikor otrok porodi. Nič zato, če deca pogosto nima kaj pod zobe.

Mlad Makedonec se je rodil. Kadar žena občuti, da je postala mati, skuša svojo skrivnost kolikor moči dolgo skrivati. Po dveh ali treh mesecih izve novico mož, za njim pa tašča in tast. Skriva pa radi tega, ker Makedonci verujejo, da bi utegnil še nerazvitega otroka kdo ureči. V nosečnosti opravljajo žena vsa hišna in poljska dela, zato se neredko pripeti, da povije otroka na njivi ali na pašniku. Če je porod lehak, zavije mati novorojenčka v predpasnik in ga sama ponese domov. Pri težjem porodu pošljejo domov po voz. Kakorkoli so porodi na prostem pogosti, jih vendar ne smemo smatrati za pravilo. Če le mogoče, zlasti v bogatejših hišah, se žena poslednje dni pred porodom: suče večinoma okoli domačega ognjišča in počasi pripravljajo vse, kar potrebuje za novorojenčka. Vsa družina nekam slovesno pričakuje trenutka, ko se bo rodil nov član.

Celo tašča, najsi se sicer ne razume s sinah, je poslednje dni pred porodom obzirnejša ž njo in jo varuje pred težjimi opravili. Če sinaha pričakuje prvi porod, jo tašča upelje v vse zadeve, ki so s tem v zvezi. Žena v blagoslovljenem stanju ne sme do polnoči niti stopiti iz hiše; lahko bi bila namreč stopila na neko čarovnijo, ki sestoji iz petelinovega repa, raznih dlak, krempelja ali podobnih reči. Če noseča žena pohodi ali prestopi nekaj, kar ji je bilo v zločestem namenu nastavljeno, utegne imeti težak porod. Ali se bo rodilo mrtvo dete ali pa ji prete kakke druge nesreče, v najmilejšem primeru pa utegne porodi ti otroka s kako telesno napako.

Nekaj dni pred porodom ne sme žena uživati ne kruha in ne začimb (paprike, kisa itd.), to pa zaradi tega, ker se Makedoncem zdi, da je tako porod lažji in mleko boljše. Žena se mora nadalje varovati mraku, ker bi bil sicer otrok mraven, podreman in jokav in tudi vid bi mu bil slab. V mraku ne smejo biti na prostem niti otroške plenice, čunje in zlasti ne čepice. Ta prazna vera je v zvezi z zlimi duhovi, ki neprestano ogražajo slabotno človeško bitje. Kadar občuti žena porodne muke, pošlje starejši rodbinski član vse mlajše k sorodnikom. Nato vzame mož ali porodničina mati v usta vodo in poškropi z njo porodnico, rekoč: "Tako lahko, kakor jaz izpljunem vodo, porodi tudi ti s pomočjo Matere božje." Tedaj pride v hišo babica, običajno kaka stara ženica iz sorodne ali prijateljske rodbine; če te ni, pa povabijo vaško babico, ki se s porodničtvom poklicno peča. Diplomirana-babica je v Makedoniji redka prikazen; celo po večjih mestih jih je malo.

Ko se otrok srečno porodi in se je mati že nekoliko okrep-

čala, skupljejo otroka v studenčnici. Po kopeli ga vsega pomažejo z maslom; v ta namen se najčesteje uporablja maslo, ki se pripravi v maju. V skledi, ki rabi kot umivalnik, si babica umije roke. Nato postavijo umivalnik na tla in srečna mati mora trikrat zaporedoma preskočiti skledo z desne na levo in trikrat reči: "Tri tovara nosim, inoja ne nosim." Inoj je namreč zli duh, ki prinaša bolezen v hišo. Na ta način torej zaračajo hudega duha, da ne bi napadel porodnico ali novorojenčka.

Še istega dne obvestijo vse sorodnike, da se je rodil sin ali hčerka. Tretji dan po porodu pridejo mlado mater obiskat sorodniki: oče in mati. Vsak prinese kako darilo, večinoma jedi. Zvečer se zbereta obe rodbini in v hiši se vrši pojedina, ki je pri bogatih Makedoncih uprav razkošna. Po končani večerji se vleže za novorojenčkom na skupno ležišče. Okoli vratu ji obesijo visnjev ali rdeč trak. Kdorkoli pride obiskat, mora najprej pogledati trak, nato še le mater in otroka. Trak namreč varuje pred uroki. Pravijo, da imajo nekatere ženske že od narave slabe oči; če taka žena pogleda otroka in reče, da je lep, ga mora mati brž obrisati, zakaj na ta način se uroki izbrisejo.

Osmi dan navadno otroka krstijo. Boter, v pravoslavju kum, je vedno oni, ki je bil starejšina pri poroki novorojenčkovim starišem. Njemu gre pravica, da izbere in da otrokom imena. Navadno dade vnukom ime njih deda ali babice, večkrat da kum svojega. Čeprav bi bila oče ali mati za kako drugo ime, se vendar pokorita kumovi odločitvi. Do končanega krsta je novorojenčkovo ime kumova tajnost. To pravilo izrabijo otroci, ki radi pridejo v cerkev, kadar je krst. Ko čujejo pri obredu novorojenčkovo ime, stečejo urno iz cerkve in tekmujejo med seboj, kdo bo prvi pritekel na dom in povedal materi in ostalim domačinom ime. Deček, ki pride prvi, dobi v dar nogavice, če pa je deklica prehitela vse ostale, ji dade "šemijs" (ruto). Po cerkvenem obredu prinese dete domov. Zdjaj obdarujejo kuma z rečmi, ki jih ima rad. Nato se hiša gosti na zdravje novemu rodbinskemu članu in njega starišem.

Naj mimogrede povem še kaj o kumu. "Venčani kum" je v Makedoniji več kot pri nas boter: to je stalni prijatelj in svetovalec rodbine. "Kumovstvo" sega tako daleč, da rodbina povabi kuma h krstu, če tudi se je bila z njim sprla. Navadno se ob takih prilikah poravnajo lažji spori. Ako pa kum odkloni vabilo, ga vsa rodbina smrtno zasovraži. Zakaj za Makedonca je veliko ponižanje, če mora iskati drugega kuma.

Štirideseti dan po porodu gre žena v spremstvu babice v cerkev, nato obišče svojo mater in ostane ondaj na kosilu. Vso pot jo spremlja babica. Pred štiridesetim dnevom pa porodnica ne sme iz hiše, češ, da je nečista. Do tega časa nosi trak okoli vratu. Preden gre v cerkev, ga sname sebi in otroku. Zdjaj se je stoprav začelo zanj normalno življenje.

Ob tej priliki bodi omenjeno, da Makedonija skoraj da ne pozna nezakonskih otrok.

Ako se ti "Amerikanski Slovenec" dopade, povej to svojim prijateljem in znancem in priporoči jim ga, da si ga nase je mati že nekoliko okrep-

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

DOBRO

delo, postrežbo in nizko ceno dobite pri nas!

Pišite nam po cene predno oddate naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim družtvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Nobeno naročilo prevliko, nobeno premalo.